

Lions Rent Vatten

Reserapport Tanzania 2012-11-14 – 11-27

Onsdag 2012-11-14

Ankomst Dar es Salaam cirka kl. 23. Boende på Hotel New Africa Dar es Salaam. Deltagare från Lions Rent Vatten Jan Hult LC Åhus och Mats Bucht, LC Reng Höllviken. Vid alla möten, resor m.m. i Morogoro deltar också vår projektkoordinator Dr Peter Nkulila.

Torsdag 2012-11-15

Kl. 10.00 Avresa till Morogoro

Ankomst till hotell Oasis ca kl. 15.00.

Kl. 17.00 Möte med Peter Nkulila

Genomgång av programmet och dess innehåll (upplägg, taktik och personer)

Fredag 2012-11-16

Kl. 08.00 Möte RMO Morogoro Dr. Mtei och regionhuvudkontor

Dr. Godfrey Mtei är ny RMO i Morogoro och vi informerade om alla Lion Rent Vatten aktiviteter i regionen. Med på mötet också act. RMO Mrema och Dr Kalula (LP LC Morogoro).

Bil till regionkontoret och snabb träff med act RAS och kort introduktion.

Kl. 10.00 Möte DMO Morogoro

DMO Dr Laizer var i väg och vi träffade act DMO Anne Ngalula. Kort info om LRV.

Kl. 10.30 Officials Morogoro district

Möte med District Chairperson Kibena Kingo, DED Madiga, DWE Juliana, act DMO Ngalula.

Grundlig genomgång av LPV och projekten i Morogoro distrikt. Diskussion om prioriteringar där distriktet prioriterar Duthumi först och Tawa andra, inköpsrutiner mm. Eventuellt kommer distriktet inte att satsa på grunda brunnar med enkla pumpar utan i stället djupvatten och vattensystem.

GC för Duthumi överlämnad till DWE Julian för introduktion för och underskrift av Chairperson och DED.

Distriktet vill ha uppföljningsmöte på vad som hänt och planerad fortsättning innan vi lämnar Morogoro.

LRV reserapport Tanzania 2012-11-14 – 11-27

Kl. 14.00 Officials Mvomero district.

Möte först med DED Sarah Linuma och DWE Magumbo. Grundlig genomgång av LPV och projekten i Morogoro distrikt. Speciellt diskussion om Masimba (olika alternativ till vattensystem).

Distriktet önskar också hjälp med vatten till nya lokaliseringen. Distriktsjukhus om cirka 400 bäddar är under konstruktion, kontor hela distriktadministrationen, cirka 100 tjänstemannabostäder samt intilliggande by om cirka 4500 personer. Nu finns bara provisoriskt vatten framdraget. Alternativ cirka 13 km ledning

från källor med mycket god kapacitet eller borra djupvattenbrunn.

Mot slutet av mötet kom District chairperson Jonas van Zeeland och vi informerade också honom om LRV och projekten.

Lördag 2012-11-17

Kl. 09.00 Avresa till Mgeta

Till byn Mgeta (cirka 2 tim) med DWE Magumbo, Techn Fabian och Peter N samt anslöt Ward Chairman Honory Luanda.

Tittade på bygge av hus för mödravård/kirurgi (finansierat av Lions Mödravård). Väggar, tak och golv finns och bygget går framåt. El till sjukhuset genom solceller (små) och dieselgenerator (dyr att köra). Tittade på vattentank vid sjukhuset och sedan bil och

klättring till befintligt intag flodvatten. Vattnet vid intaget är förorenat och inte tillräckligt pga odlingar/bosättningar ovanför. Sedan bil till andra delen (lägre) av byn och tanken där. DWE Magumbo föreslår genomförande i två steg – flytta intaget mycket högre upp i berget och sedan renovera vattensystem (ny huvudledning till tank cirka 3 km, renovera tankar samt renovera och nya ledningar och vattenposter). DWE Magumbo har grovt förslag till design som kompletteras och förfinas. Systemet planeras för cirka 7000 personer, sjukhus, skolor m.m. Åter Oasis cirka kl. 16.

LRV reserapport Tanzania 2012-11-14 – 11-27

Söndag 18 november 2012

Hela dagen

Genomgång inför kommande vecka, rapportskrivning m.m.

Måndag 19 november 2012

Kl. 08.00 Möte DWE Juliana Morogoro district Duthumi detaljerad genomgång av Grant Condition. Brunn tidigare borrade av LRV med vatten av god kvalitet och mer tillräcklig kvantitet finns. Diskussion om diverse mindre ändringar/tillägg t.ex. reservtank för sjukhuset. För skötsel utbildas både pump/maskinskötare och rörmokare. Ägarskap av mark kontrolleras och att den överförs till ägande byn. Förbrukningen av dieselbehov för pumpning kontrolleras så att byn initialt får en mängd som räcker till dess byn fått in pengar för nytt köp. Systemet planeras för cirka 10000 personer, sjukhus, skolor m.m. Invigning planeras till Maji week 22-29 mars.

Tawa behöver ombyggnad av vattenintaget för större kapacitet. Huvudledning från intaget och tanken vid sjukhuset är renoverade. Systemet behöver byggas ut med ny tank och ledningar till ytterligare en by.

Byar på vägen till Duthumi finns två ev. prioriteringar – *Msonge* och *Kongwa*. Besöks/diskuterar vid resa till Duthumi.

Diskussion om VAT (moms) betalningar och fick rådet att skriva till RAS och begära att projekt för LRV kan momsbefrias. Dock hanteringen om återbetalning moms komplicerad och hanteras av distriktet.

Kl. 11.00 Möte DMO Laizer Morogoro district

Artighetsbesök hos Dr Laizer. Han är mycket positiv till LRV och har på olika sätt drivit på projekten inom distriktet.

Kl. 14.00 Möte DWE Magumbo Mvomero district

Masimba presenterade två personer från SEMA det förslag vi ursprungligen (i mars) diskuterade att de skulle ta fram. Förslaget innebär att hela byområdet Masimba (5700 personer m.m.) ansluts till ett iWash planerat system i grannby (Msolokele). Systemet bygger på ytvatten från flod långt upp i berget. Byn Masimba ansluts i öster vid gränsen mellan byarna med en tank och pump för att pumpa vattnet åt väster upp till tank vid högsta punkten i Masimba för att därifrån distribuera ut till ett antal vattenposter. Kostnaden för Masimba beräknas till cirka 212 milj Tzs (850 tkr). Ett alternativ finns med direktledning från intaget över bergen direkt till högsta punkten i Masimba. Beräknas reducera kostanden med cirka 1/3. Sträckningen har inte detaljstuderats med höjdskillnader m.m.

Kibati finns av LRV tidigare borrade brunn med vatten av god kvalitet och mer än tillräcklig kvantitet. Förslag till design från DWE Magumbo detaljdiskuterades med bl.a. pump/generator, ny ledningsdragning från brunn till tank, renovering av tank, renovering av och nya

LRV reserapport Tanzania 2012-11-14 – 11-27

distributionsledning samt tappställen. Systemet planeras för cirka 11000 personer, sjukhus, skolor m.m. Diskussion fortsätter efter besök i Kibati.

Melela utökning till bydelarna Kibaoni och Mlandizi diskuterades. Utökningen planeras för cirka 7000 personer, skolor m.m. Förslaget innebär att eftersom den av LRV borrade brunnen för första och färdiga delen av Melela projektet har tillräcklig kapacitet använda denna. Brunnen ansluts genom ny ledning till en befintlig tank (används ej) och därifrån till de olika bydelarna genom befintligt ledningssystem. Tank, ledningar, tappställen behöver renoveras och byggas ut. Skiss till design finns utarbetad av DWE Magumbo.

Mgeta diskuterades kort uppföljning av besök 17/11.

Bybrunnar diverse DWE Magumbo återkommer.

Tisdag den 20 november 2012

Kl. 08.00 Avresa till Melela

Till Melela för att på plats studera förslaget till utökning tillsammans med DWE Magumbo och Tech Fabian. I Melela anslöt byordförande för bydelarna Kibaoni (längst i väster) och Mlandizi (längst i öster). Helas byområdet är cirka en mil långt efter huvudvägen. Start vid sjukhuset där den av Lions mödravårdsprojekt bekostade kirurgbyggnad nästan är klar. Vattenförsörjning fungerar utmärkt i alla byggnaderna. Till borrhålet/pumphuset.

Pumpning till olika tankarna i systemet sker med cirka 10 tim/gång 3 gånger i veckan. Det av LRV redan färdigställda delsystem fungerar bra både tekniskt och administrativt/ekonomiskt. Kostnaden för vatten är 50 Tzs/20 l (cirka 1 öre/l).

Därefter för utbyggnaden av systemet till övriga bydelar till den befintliga tanken som ska anslutas samt platser för diverse vattenposter, ledningsdragningar och Secondary School längst österut i bydelen Mlandizi.

Kl. 15.00 Avresa till Mgolele Mission

För missionen har LRV bekostat renovering och tillbyggnad av vattensystemet. Systemet hämtar till största delen vatten från ett intag i en flod uppe i bergen. Kompletteras dessutom med en brunn till vilken LRV ska leverera en pump. Systemet fungerar utmärkt dock har några vattenposter tillfälligt fått stängas eftersom ett stort antal personer från kringliggande byar, vattenförsäljare m.m. olovligen hämtat vatten vilket betydde att missionens

LRV reserapport Tanzania 2012-11-14 – 11-27

tankar tömdes. Vi besökte också vattenintaget som byggts om så att vattenförsörjningen blir betydligt bättre. För närvarande är det mycket litet vatten i floden vilket betyder vattenransonering och att de olika intressenterna i vattenintaget endast får vatten ett bestämt antal timmar per dag. För missionen räcker timmarna för att fylla upp tankarna så att behovet täcks. Tyvärr har vår mycket kunniga, trevliga och positiva kontakt på missionen Sister Mamertha flyttat och är nu rektor på en skola i Arusha.

Och som på samma sätt som flera gånger tidigare fick vi på tillbakavägen till Morogoro fylla bilen med liftande nunnor och skolungdomar. Åter Oasis cirka kl. 19.

Onsdag 21 november 2012

Kl. 08.00 Avresa till Tawa och Duthumi
Resa tillsammans med DWE Juliana, DWE Magumbo, act DMO Ngalula, DNO Mahonha.

TAWA ligger högt uppe i bergen efter en avtagsväg från Duthumivägen (1,5 timmar bil). Sedan senast har elledningar dragits fram till TAWA.

Först till sjukhuset och inspektion av bygge av hus för mödravård/kirurgi (finansierat av Lions mödravård). Diverse detaljer diskuterades. För vatten till huset kan ej befintlig tank vid sjukhuset användas på grund av höjdskillnad. Ny vattenledning, tank m.m. behöver utföras till uppskattad kostnad Tzs 2 milj (8000 kr).

Vattensystemet i TAWA behöver byggas ut. Endast en av tre bydelar har i dag vatten.

Vattenintaget behöver byggas om för högre kapacitet, ny större huvudtank, ledningsdragningar till de tillkommande bydelarna, nya vattenposter m.m. Systemet planeras för cirka 14000 personer, sjukhus, skolor m.m. DWE Juliana återkommer.

LRV reserapport Tanzania 2012-11-14 – 11-27

Fortsatt resa till Duthumi cirka 2,5 timmar bil. Duthumi ligger på havsnivå i stäppområde och är mycket torrt och varmt (i dag cirka 38). Men det finns en Sportbar!

För vattensystem se ovan 19/11 kl 08.00. Nu inspekterade vi platserna för de två nya vattentankarna, den befintliga vattentanken för renovering, pump- och borrhållsområdet, kontrollerade avstånd och områden för ledningsdragningar samt plats och ledningsdragnings för reservtank för vatten till sjukhuset. Träff med Ward chairman för

information om systemet, förväntat engagemang från byn i byggarbetet, utbildning av COWSO samt ägarskap för markområden. Vi inspekterade också här bygge av hus för mödravård/kirurgi (finansierat av Lions/ Mödravård). Huset är i det närmaste färdigt och i mycket fint utförande och direkt anslutet till befintligt sjukhus. Dessutom har påbörjats bygge av vänthem för blivande mödrar med befarade komplicerade födslar också finansierat av Lions Mödravård. Planeringen är en gemensam invigning av kirurgihus och vattensystem i Maji Week i slutet av mars nästa år. Tre timmar tillbaka med bil och åter Oasis cirka kl. 19.

Torsdag 22 november 2012

Kl. 08.00 Avresa till Masimba och Kibati

Resa tillsammans med DWE Magumbo, Techn Fabian och Peters son Samson (läkarstuderande klar för AT tjänst i Morogoro).

Masimba ligger efter vägen till Kibati cirka 2,5 timmars bilväg från Morogoro. Relativt långsträckt byområde mellan Msolokele och Kibati med fn cirka 5700 invånare. Vi har tidigare borrar efter vatten men källan har inte tillräcklig kvantitet för behovet. Alternativ har utretts (se ovan 19/11 kl. 14). Vatten kostar i dag cirka Tzs 1000/20l (20 ggr priset i Melela). Inspekterade platser för ev. tankar, vattenledningsdragningar och vattenposter. Willage Chairman mycket positiv till samarbete med Msolokele och engagemang i det ev. gemensamma vattenintaget m.m. I byn finns en vattenfond med cirka Tzs 1 milj samt en ej registrerad grupp för vattenanvändare.

Kibati efter ytterligare cirka 0,5 timmar. Kibati består av två delbyar Salawe och Hoza. Vattensystemet projekteras för cirka 11000 personer, sjukhus, skolor m.m. Vatten hat tidigare från floden men vattnet är mycket kontaminerat och har inte använts sedan ett antal år. Det finns ett befintligt

LRV reserapport Tanzania 2012-11-14 – 11-27

vattensystem som behöver renovering av ledningar, vattenposter, vattentank m.m. Vi har borrar en brunn som ger vatten av mycket god kvalitet och kvantitet mer än tillräckligt. Ny ledning från brunnen till befintlig tank planeras samt distribution genom renoverat och utbyggt vattensystem. Vi började vid bykontoret med att skriva in oss och gå igenom vad vi vill åstadkomma. Inspekterade

därefter befintlig anläggning, vattenposter, plats för borrhålet och tänkta ledningsdragningar. Vi inspekterade också här bygge av hus för mödravård/kirurgi (finansierat av Lions/Mödravård). Bygget är pågående och vi hittade ett antal punkter att anmärka på/få tillrättalagda Dessutom har påbörjats bygge av vänthem för blivande mödrar också finansierat av Lions Mödravård.

På hemväg i Turiani ett överraskande och mycket trevligt stopp hemma hos Peters son Samson. Vi fick träffa hans fru och Peters tre barnbarn samt blev bjudna på en god måltid. Åter Oasis cirka kl. 19.30.

Fredag 23 november 2012

Kl. 09.00 Möte med DWE Juliana Morogoro district

Duthumi ordentlig genomgång av hela projektet. Diskussion om utbildning COWSO, all teknik, (ledningsdragning, vattenposter, vattentankar, pump, generator, reservtank vatten sjukhus, höjdskillnader, avstånd), inkomna offerter, tillkommande reservtank för vatten sjukhus m.m. Från distriktet och oss skall alla insatser riktas mot invigning Maji week 22-29 mars.

Nya projektet inom distriktet:

TAWA bygga ut för ytterligare två byar i området (för närvarande cirka 14000 personer) genom ombyggnad intag, större huvudtank, nya och renoverade ledningar och vattenposter. DWE Juliana gör förslag.

TAWA anslutning av nya kirurghuset till vatten genom ny ledningsdragning och vattentank.

Msonge by efter vägen mot *Duthumi* med bl.a sjukstuga och cirka 1700 personer. Möjligheter ytvatten från berget eller borrar brunn.

Kongwa ytterligare en by efter vägen mot *Duthumi* med cirka 2600 personer. Ligger i ett mycket torrt område. Förslag djupvattenbrunn. Förslag från DWE Juliana.

Bägge byarna *Msonge* och *Kongwa* finns mer beskrivna i reserapport från november 2011.

Fulwe by mellan vägen till *Dar* och till *Duthumi*. Angeläget enligt distriktet. Problem med djupvatten i området pga saltinblandning. Distriktet funderar över vatten från bergen eller regnvatteninsamling. DWE funderar och återkommer.

LRV reserapport Tanzania 2012-11-14 – 11-27

Kl. 14.00 Möte med DWE Magumbo Mvomero distrikt Melela utökning genomgång och diskussion. Ny ledning från befintlig pump till tank, renovering av tank, renovering av och nya ledningar, renovering av och nya vattenposte samt formering av ny COWSO för hela byrådet. Tänkt tidplan – ny design/layout (distriktet) mitten december, BoQ (distriktet/LRV) mitten januari, GC februari, arbetsstart mars och tre månaders arbete.

Kibati genomgång av systemet och diskussion. Ny COWSO bildad och på väg att registreras. Tänkt tidplan – ny design/layout (distriktet) december, beräkning och val av pump (LRV) januari, BoQ (distriktet/LRV) februari, GC mars, arbete start april och fyra månaders arbete.

Mgeta behöver mer utredning. En fungerande COWSO finns men mer utbildning behövs. Höjdförhållandena är mycket varierande och en ordentlig syrvey måste först genomföras. Därefter layout med höjdskillnader, avstånd, ledningsdragningar, tankar, vattenposter m.m. samt nybyggnad av ett nytt vattenintag högre upp. Eventuellt kan BoQ vara klart april/maj och GC juli. Planerat färdigt unders 2013.

Lördag 24 november 2012

Kl. 09.00 fortsatt möte med DWE Magumbo

Masimba by på vägen mot Kibati. Vid förra resan beställde vi från SEMA en utredning för samnyttjande av vattenintag för byn Msolokele där iWash bekostar en vattenanläggning. Se ovan 19/11 kl. 14.00. Vi var inte nöjda med SEMAs förslag att i en anläggning som bygger på gravitation sätta in pump och generator. SEMA har nu kommit med ett tilläggsförslag att kunna göra utredning om direktledningen för ytterligare cirka Tzs 7 milj. Genom DWE Magumbo framfördes per telefon till Ivo Manyaku (chef SEMA) att vi vill ha denna utredning och att den borde ha utförts och ska ingå i den överenskomna totalkostnaden till SEMA. SEMA accepterade så småningom detta efter att vi lovat att förskotta resterande betalning till SEMA. iWash kommer att förmodligen påbörja arbetet i Msolokele med intaget i december och då kommer också byborna från Masimba att delta.

Bybrunnar presenterade DWE Magumbo en lista. Den behöver viss justering. Därefter får vi uppgift om kostnader för att besiktiga alla platserna för att göra förslag till åtgärder.

Trainng för vattenkontoren i Mvomero och Morogoro i datorstöd m.m. Föreslogs en kortare kurs (1 vecka) med inriktning att förstå och kunna använda datorstöd/Epanet för anläggningar där vattensystemets alla grunduppgifter redan är registrerade.

Konsultmedverkan från DWE Magumbo. DWE Magumbo går i förtida pension i december men kommer att fortsätta egen verksamhet som konsult. LRV har stort behov av kunnig vattentekniker på plats och vi kom överens om fortsatt samarbete som kan avse både på timbasis och större projektarbeten.

Kl 18.30 Exitmöte med Morogoro distrikt

Möte med från Mvomero distrikt DED Madiga, DMO Laizer och DWE Juliana. Genomgång av vad vi gjort och kommit överens om för framtiden. DED Madiga försäkrade att distriktet ska göra allt för invigning av Duthumi i slutet mars.

LRV reserapport Tanzania 2012-11-14 – 11-27

Kl. 20.30 Get together med Mvomero district

Enkel middag tillsammans med DED Sarah, DWE Magumbo och Techn Fabian samt Dr Kalula (LP LC Morogoro). Trivsamt samvaro samt genomgång vad vi gjort och hur närmsta framtiden är planerad.

Söndag 25 november 2012

Kl. 11.00 Avresa från Morogoro

Efter förhandling om pris för vårt boende m.m. på Oasis, tankning, besök bankautomat, avklarande av alla finansiella transaktioner med Peter m.m. avresa till Dar. Ankomst Dar Hotel New Africa omkring kl. 15.00.

Måndag 26 november 2012

Hela dagen

Rapportskrivning, bildhantering m.m. samt besök South Beach Sunrise

Tisdag 27 november 2012

Kl. 13.00 Besök ABA Alliance revisorer

Möte med William Kihigwa och Sylvester Orao. Vi har fått en delrapport från genomgång av Melela 1.

Utdrag ur övergripande intervju med användare:

”.. så positiva till projektet. Deras livsstil har helt ändrats sedan de börjat få rent vatten. Bättre liv än de i städerna som måste tillbringa lång tid med att hämta vatten och ändå behöva koka för att kunna dricka jämfört med rent vatten direkt ur kranen klart för att dricka”.

Ekonomiskt konstateras att ”det varit lite gungor och karuseller” men att kostnaden för projektet totalt sett är inom budget.

För COWSO konstateras att de informerat användarna för lite om sin verksamhet för att hantera vattenanläggningen. Användarna behöver få veta mer om vad som sker, planering, inkomster/utgifter m.m. Föreslås regelbundna möten med användarna för att öka förståelse och ansvarskänsla. Bokföringen hos COWSO bör också struktureras bättre.

I övrigt kan konstateras att inte några allvarliga anmärkningar finns.

Slutrapport från ABA kommer när det har fått klart med alla uppgifter från Mvomero District.

Vi kom också överens med ABA att de utifrån erfarenheterna från denna revision skall skriva en instruktion/information till distrikten om hur de bör göra, hantera dokument m.m. för att motsvara LRVs behov av uppföljning/revision.

Kl. 19.00 Avresa till flygplatsen

Flyg avgång kl. 23.59 för hemresa

LRV reserapport Tanzania 2012-11-14 – 11-27

Liten ordlista:

LRV	Lions Rent Vatten projektet
District Chairperson	Kommun(distrikt)fullmäktiges ordförande
DED (District Executive Director)	Högste tjänsteperson inom distriktet/kommunen
DWE (District Water Engineer)	Vattenansvarig inom distriktet/kommunen
DMO (District Medical Officer)	Läkare och medicinskt ansvarig inom distriktet/kommunen
DNO (District Nurse Officer)	Ansvarig sjuksköterskor inom distriktet/kommunen
RMO (Regional Medical Officer)	Läkare och medicinskt ansvarig inom regionen/länet
RAS (Regional Admonistrative Secretary)	Länsråd i regionen/länet
Ward Chairman	Ordförande i byrådet
GC Grant Condition	Avtal mellan LRV och distriktet om projektet omfattning, kostnader m.m. samt LRV bidrag.
COWSO	Community Owned Water Supply Organisation (grupp ansvarig för lokal Vattenanläggning)
NGO	Non Governmental Organisation (icke statlig organisation, ideell eller inte vinstdrivande)
iWash	Sammanslutning av stora USA och Brittiska hjälporganisationer inriktade på sanitet, hälsovård och vatten
SEMA	NGO konsultorganisation för prospektering/design av vattenanläggningar
Maji	Vatten
Lions Mödravård	Projekt som drivs av Sten Jansson finansierat av Världens Barn och LCIF
Tzs	Tanzanianska shilling med kurs cirka Tzs 1000 = 4,30 kr
BoQ (Bill of quantity)	Detaljerad beräkning och sammanställning av material och arbetskostnader